

Eseteel Ná-Sevei Sevei loozeizuve ma woo mɔungiti

Eseteel Ná-Sevei ɔa naa zuɔulazu velei Zuifuiti niiti ti ɔeni duolai zu Peelese, ti ɔizoni da ti-zili nui ta ma, nii woin ɔeni ma ga é ti zuwuɔaaleve. Anee ni GALA daasei ge la Eseteel Ná-Sevei zu, kee koleve ga GALA ka é ti unmooni naama zuɔɔɔgi ma ga ti ti pe paa. Nu nɔpe ge la kwee nui nii é Eseteel Ná-Sevei ɔeai. Ebulu wooi ma zii nii bogai su, naa maavele ma, faaɔwe nu moimmoingaa ti ɔe sevi nii ɔeeve kona unnaanigo (400) ɔeɔala, aisa Yesu Kilista va zoloo.

Faiti ti zeevai Eseteel Ná-Sevei zu, ta Zuifuiti ta-veitii loozei velei leeze, fetii nii daa ga Pulime. Amaleke nui ta daaseigi ga Aman faazeikpasu ɔeeni ga é Zuifuiti suwuɔaaleve. Amaleke nuiti ta Izilayele nuiti ti zilini ga ɔɔɔ, naa loozeini Izilayele nuiti ta-ziei wo yeeɔeɔalai zu teebai zu, ti va zeeli zooi ma, nii GALA ge minazeɔeni la ti ve (Egz 17:8-16). Yeeɔeɔalai nii nɔ Aman ɔeni Zuifuiti suwuɔaaleve vai zeizu la kpasu, naama yeeɔeɔala ɔilagi nɔ ɔa Zuifu anzalopoi Eseteel ɔea la ga Peelese masagi anzai. Tei Eseteel ziɔni ga kaapɔɔi Maledosé ná-tene gooi, naa ɔa é keeni é zooni é pele besa Aman ná-faazeikpasui naa luɔ. Ti begai ma ga voni ti-zili nuiti ma (9:20-22), Maledosé ɔeni ti ma, ti fonifaamai naa ma vetii ɔula. Pulime vetii loozeizuve ɔana.

Unsosuvɛ

1. Eseteel gɛɛ vai ga Pɛɛlese masa anzai (1:1—2:23).
2. Aman faazeikpasui gɛɛni ga ɛ Zuifuiti suwugaaaleve (3:1—7:10).
3. Zuifuiti ti vɔnini ti-zili nuiti ma, ta ti Pulime vetii lɔɔzeini (8:1—10:3).

*Masagi ná-fɛti laamii,
nii ɛ kɛvele bɛtɛni*

¹ Fai niiti ti wosu niima zɛvɛi zu, ti gɛɛvɛ masagi Zɛɛlesɛse ná-siɛgi zu. Masagi naa gɛni masadai gɛɛzu zou zɛvɛ ungila puufɛle maazu lɔfɛla (127) unda, tɔɔzei Inde yooi zu, ɛ li Etiyopi yooi zu.

² Naama ziɛgi zu masagi Zɛɛlesɛse zɛi vɛle bɛtɛni ná-masa kpɔkpɔgi gɔ Suze taa wolai zu.

³ Ná-konagi zavasiɛi ma masa fai zu, ɛ fɛti wola bɛtɛni buulobuiti kpɛin bɛ ta ná-botigɛ nu wolaiti, naa vɛɛ Mɛde ta Pɛɛlese zalavusu gundigɛiti ba, ta zou zɛvɛ gundigɛiti ta totugɔiti.

⁴ E naa gɛɛni, nii a kɛ ɛ ná-masadai ma bɛtɛi ta ma lɛbiyai lɛ ga tiye, ɛ vɛɛ ná-padai ta maayiki vɛlei va, ti kɛɛni fɛtii gɔ ga folo ungila puulɔsava (180).

⁵ Foloi naati kpesuvɛ, masagi folo lɔfɛla veti gɛli kpɛtɛni Suze taa wolai zu nuɓuseiti pɛ bɛ, seizumaanɛgiti ta ɓolomadɔgɔiti, masa pɛlɛi ma gɔi wolai zu.

⁶ Segɛ wolai niiti ti zuvuai ga gezei ma gɔlegi ta ma ɓiinii, naati sɛɛsɛɛga gɛni de kpɛɛgiti ba niiti ti ga kɔtui daa ga maaleɓɛlegi, wali gɔlu gɔlagiti ka, ti geze vagɔ gɔluiti dɔɔni ti zu, ti ga ma gɔlegi ta ma ɓɔigi. Zanu kpɔkpɔgi ta wali ɓɔkpɔgi ti naati pilɛni

zooi ma, zooi maavɛlupɛlugai ga kɔtui ma bɔigi, ma ɔolegi, ma vazii, ta ma leigi.

⁷ Dɔɔi ɔɛ bɔɔlezu zanu ɔaawɔi ma laalitaaligiti su, masa dɔɔi ɔɛni vuuzu ga mɔinda, eɔɛvelei masagi nɔ-faabɔɔɔ ɔɛɛ velei la.

⁸ Eɛɛ pɛ ge ɔɛni dɔɔi bɔɔlezu ga yiima, mazɔɔɔ masagi devei veeni nɔ-botigɛ nuiti kpein zea ga ti nɔ-nu loligaiti kpein ziima vai ɔɛ.

⁹ Masagi anzai Vasiti balaa ge fetii ta ɔɛvele bɛɛni anzanuiti bɛ masagi nɔ-pɛlei wu.

Vasiti nɔ-kololalai ta kpɛɛ vai

¹⁰ Foloi lɔfelasiei ma, masagi ɔɔozunɛɛni gola ga dɔɔi nii ɛ kpɔleni. E zunu zɛɛɔaga lɔfelaiti tolini, niiti ti ɔɛni botii ɔɛɛzu bɛ: Mewumane, Bizita, Gaalebona, Bigita, Aɔageta, Zetaal, ta Kaalakase.

¹¹ E boni ti ma ga ti li, ti anzai Vasiti laaɔomi, ɛ va ɛ lo gaazu, nɔ-masa anza bɔɔɔgi yɛ unma ɛ va, ɛ nɔ-pagi lɛ ga nuɔuseiti ta kundigiti, mazɔɔɔ ɛ vɔni ga gola.

¹² Kɛɛ masa anzai Vasiti la ɔɛni kɛɛni, ɛ va li masagi nɔ-toligi ma, nii naa nɔ-zunu zɛɛɔagaiti ti liini, ti bo ma. Masagi wola yiiɔaawanani.

¹³ Masagi tɛnɛbo nuiti gaazaɔani, niiti ti faiti buuɔwɛɛ. Mazɔɔɔ masagi nɔ-fai pɛ ge ɔɛni levezu tɔ kwɛɛ nu wolaiti ta tukpɔɔaaleve nuiti kakala.

¹⁴ Nɔ-tɛnɛbo nui niiti ti ɔɛni yeezu gola ta tiye, naati ti ɔɛni ga: Kaalesena, Setaal, Ademata, Taalasise, Melɛse, Maalesena, Memukan, Mɛde ta Pɛɛlese ɔundiɔi lɔfelai ɔɛni ga tiye, ti ɔɛni masagi nɔ-tɛnɛbo nuiti saama, tosu wolaiti ka ti ɔɛni ti zu masadai zu.

¹⁵ Masagi ti gaaazafani leeni ga tɔgi bosu é vile Vasiti zopelei va, nii é la keeni é va golo masagi Zeleseese ná-devei ve, nii zunu zefagaiti ti bogai ma.

¹⁶ Memukan kpɔei zefeni masagi ta ná-botigɛ nu wolaiti pe gaazu, é gɛ ma: «Masa anzai Vasiti la baafoni masagi gila nɔ ma, kele kpaagoge masagi ná-kundigiiti pe ma, ta nuɓuseiti pe ma ti zou zeve wolaiti kpein su Zeleseese ná-masa zooi zu.

¹⁷ Mazɔɔ anzanuiti kpein ta vaazu masa anzai zɔgi maawoo menisu, ti tɔzei ga ti da ti-zinigiti beɛɛlala. Ta-woozugulagi ga da gɛ naazu ga: «Masagi wooleveni ga anzai Vasiti va, kele naa la gɛni keeni é va va.»

¹⁸ Za voloi nɔ, Mede ta Peelese gundigiiti ti-anzaiti ta faa gwe é vile masagi anzai zie velelala, ti tɔzei ga ti-zinigiti goolaaviliga, ta-beɛɛlalai naa ga ti-zinigiti ziiɛaawana niina.

¹⁹ Ni da vaana bu, masagi, devei ta wo, nii a pele leve Vasiti luɔ ga eyesu pe é mina mɔ va losu é gaazu, ta é masa anza losuve gula zea, é ve taɛili zea, nii fizɔgai tɔun ba, devei naa ga zevezu Peelese nuiti ta Mede nuiti ta-lɔ sevei zu, nii é la da ga valiboga.

²⁰ Siegi zu deve wooi naa levesu da masagi ná-masa zou wolai zu ná pe, é gwe adave pe, anzanuiti pe ta da ti-zinigiti debi naazu, ma nu gɛni ga seizumaane baa bolomadɔɔ.»

²¹ Naama wooi neeni masagi ve ta kundigiiti pe be, masagi Memukan ná-tene gooi zoni.

²² E seveiti teveni ná-masa zooi ma you zevei gilaɛilagi kpein su, velelala ta-zeve gɛ veleiti ta ti-laawooiti ti la, sevei naa zu wooi gɛni bosu ga

zunuiti ka ti ga ta-veleyegeiti ma ɣundigii, ta ti-laawooi nɔ da wo ta-veleiti bu.

2

*Eseteɛl ɣee vai ga
masa anza niinei*

¹ Naama vaiti poluma, masagi ná-ziigaaawana ɣaayeini. E ɣisiɛni naa zu nii Vasiti keɛni, ta devei nii é zɛɣeni daalɔɣɔma.

² Zunui niiti ti ɣeni botii ɣeezu be, naati ti ɣeni ma: «Maaneɛve ga ti anzalopoiti gaizie è ve, ti vagai, ti la de zunu vaa ɣweɛ.

³ Masagi, yeelona mu botiɣe nui tanigaa va da-masa zooi ma you zɛvei pe su, ti anzalopoiti gaale ba, niiti ti vagai, ti la de zunu vaa ɣweɛ. Ti va ga tiye Suze taa wolai zu, anzanuiti make veleɪ wu, ti ti ɣaliva Yegai ma, zunu zeeɣagai nii a da wele anzaiti ma. Toɣa pa gulɔiti fe ti ya.

⁴ Anzalopoi nii nɔpe é vasu è ɣaazu, da yiimazeɣe ga naa, é ɣe ga masa anzai Vasiti votogi zu.» Naama wooi neɛni masagi ve, é naa ɣe.

⁵ Zuifui gila ge ɣeni zeini Suze taa wolai zu, daaseigi ga Maledosé. E ɣeni ga Yayiil ná-doun zunui, Simeyi ta Kise ti-mavofodai zu, Benzamen ná-bolodamaiti saama.

⁶ Ná-peleyegei yeni zɔɔma nuiti ba, niiti Baɓilɔne masagi Nebukadenezaal ti ɣulani Zeluzalɛme va, é li ga tiye vɔɔma ta Zuda masagi Yekonia.

⁷ Maledosé naa ɣa é ɣeni keke loin ɣadasa make zu, nii ti ɣeni ɣeezu ma Eseteɛl. Naa ɣeni ga podoin, gola vani. Keeɣeni ta dee ti zaai ma, Maledosé ɣa é seɣeni, é kula su.

⁸ Siēgi zu masagi ná-devei vazani la, ti anzalopo moinmoin gaaleeni ba Suze taa wolai zu, ti ti gʒaliva Yegai ma, Eseteel balaa yēni ti zaama, ti va ga tiye masagi ná-koizuve, Yegai nii a dā wele anzaiti ma, naa dā wele ti ma.

⁹ Anzanu loungoi vani gaazu, é eneke. E pa gulōiti ta gʒonogiti feeni zea ga suvile, é botigē anzanu loungo lofela ve zea, niiti é ti zegēni masagi ná-pelei wu wotigē anzanu loungoiti saama. E daazu vago ve ti ya ta ná-botigē anzanu loungoiti, anzanuiti make velel wu.

¹⁰ Eseteel la gēni keeni é va ma zii ta ná-nubuseiti dē, mazoloo Maledosé pele leveni tugʒ ga é va bo.

¹¹ Folo-o-folo Maledosé gēni zieziēsu anzaiti make velel laave, nii a ke é gē kwēē ni Eseteel gēdēge, ta é faiti dii velel gā.

¹² Anzalopoi gʒilagilagi pē ge gēni keezu ga kona gila, é va li masagi Zelesese vo bē, egēvelei anzanu-iti ta-vaazeikpasui gēni la. Mazoloo ma nu gēni alu dōzita mōungi gēezu, é dā miile gulōi zie bōgʒ ma, alu dōzitai mōtai é naa gē, é dā gulō maku nēnēgiti ta anzaiti ta-va gulōi zōiti siē bōgʒ ma.

¹³ Siēgi zu anzanu loungoi li yeegegalai a zeelina la masagi vo bē, nii nōpē é maavalizu, naa gā ti gēni feezu zea, é zēge la anzaiti make velel wu, é lii la masagi ná-pelei wu.

¹⁴ Ma nu gēni liizu ná ga kpōkōi, poluma zobui ti lii la anzanu make velel taḡili bu, Sasegaze dā wele ti ma, zunu zēgagai nii é gēni masagi anzaiti makesu, niiti ti la vuluni ga zōiti kevele. E la mō gēni galesu ma masagi vo bē, kēni ni masagi bēde gā vilēna ba, é toli ga daaseigi.

¹⁵ Yeeta, Maledosé kēke Aḡiyayile ná-doun an-

zanui Eseteel, nii Maledosé kulani su, naa ná-kui zeelini ga é li masagi vɔ bɛ. E la ɣeni ani ɣili nɔpɛ maavalini, keni nii nɔ Yegai teneni da, masagi ná-zunu zɛɛɣagai nii é ɣeni anzaiti makɛsu. Eseteel ɣeni nuiti pɛ ɛnɛkɛsu, niiti ti ɣeni pɛtɛsu.

¹⁶ Ti vaani, ti Eseteel zegɛ, ti lii la masagi Zɛelesɛsɛ vɔ bɛ, masa pɛlɛi wu. Naa ɣɛɛni masagi ná-kona dɔfelasiɛi ma alu puugɔi ma, alugi nii daa ga Teɓɛte.

¹⁷ Masagi Eseteel nɛɛni vɛ, é leve zɔɔma anzanui kpein ba, naa ɛnɛkɛni, maayo ge ɣɛ ɓalaa é leve anzalopoi zɔiti kpein ba, ti la dɛ zunu vaa ɣwɛɛ. E masa bɔɔlogi lɔɔni Eseteel unma, é sei Vasiti vɔtogi zu.

¹⁸ Eseteel maavele ma, é fɛti wolai ɣɛvele ɓɛtɛni ná-kundigɣiiti bɛ ta ná-botigɛ nu wolaiti bɛ. Naa vɔluma é ta ɣulani mului la nuiti pɛ bɛ ti zou zɛvɛ wolaiti su, é ɗa faaɓɔɣɔi ɣɛ velei masa ka kɛɛ la.

Maledosé masagi yɛnvui unmaɔ fai

¹⁹ Ti anzalopoiti gaalɛɛni ba seizu velesiɛi zu, naama ziegi zu Maledosé ɣeni botii ɣɛɛzu masagi ná-pɛlɛi wu.

²⁰ Eseteel la ɣeni kɛɛni pɛ é va ná-pɛlɛyɛɣɛi zegɛzu vɛ ta ma zii, velei nɔ Maledosé boni la ma. E ɣoloni naa ná-deveiti bu, eɣɛvelei é ɣeni kɛɛzu la, kɛai ma naa vɔ bɛ dɛ.

²¹ Naama ziegi zu Maledosé ɣɛai ma ná-botii ɣɛɛzu masa pɛlɛi wu, zunu zɛɛɣaga felegɔ ɣeni ná, ti-laa ga Bigitan ta Telese, ti ga masagi ná-pɛlɛla makɛ nuiti, ti yiiɣaawanani masagi Zɛelesɛsɛ ma, ti ɣeni pɔ ga ti paa.

²² Maledosé faa ɣwɛɛni é vile naa va, é bo masagi anzai Eseteɛl ma, naa balaa bo masagi ma ga Maledosé loɣɔi.

²³ Ti faiti buuɔɛai ma, ti kaani ga nii bogai gaa-mai ve, ti zunu felegɔi naati seleni gului va, ti za, ti ma vai zeve masagi ná-faa bii make zevei zu.

3

Aman ta Maledosé ti yɔɣɔzu bɔɛi

¹ Naama vaiti poluma, masagi Zelesese lebiya losu wola veeni Aman ya, Agage mavofodai, Gamedata ná-doun zunui, é kpude ná-botigɛ nu wolaiti pɛ maazu ti zou zeve wolaiti unda.

² Niiti kpein ti ɣeni ga botii ɣɛɛzu masagi ná-pelei wu, naati pɛ ti ɣeni vilesu niibiɣa, ti nɔkɔ Aman wu, mazɔɔ masagi naama levei veeni. Keni Maledosé ɣila kpe nɔ ɣa é la ɣeni keɛzu é va nɔkɔ bu.

³ Masagi ná-botigɛ nuiti ti ɣeni ma: «Toɣa ɣale, é la ɣolozu masagi ná-devei ve?»

⁴ Folo-o-folo naa nɔ ɣa ti ɣeni bosu ma, kele Maledosé la ɣeni woilosu ti-woo ma. Gaaɓelagi zu, ti boni Aman ma, nii a ke ti kwɛɛ ni Maledosé ɣa yesu wooi volu, mazɔɔ é deeni ga tiye ga toɣa ga Zuifui.

⁵ Aman kwɛɛgai ma ga Maledosé la vilesu niibiɣa, é va nɔkɔ bu, é wola yiɣaawanani.

⁶ Tɛi ti Maledosé ma zii leeni la, Aman ɣisiɛni ga ná-wanaɣulai Maledosé ɣila nɔ va, naa la ga faa nɔpɛ. Naa ɣa é keeni é deveni ga é Zuifuuti pɛ suwugaaleve masagi Zelesese ná-zooi ɣa.

⁷ Masagi Zelesese ná-kona puugo maazu vesiesi (12) lozeizuve, alu mɔungi ma nii daa ga

Nisan, Aman kpakutoomai ɣɛɛni nii daa ga «pul», nii a ke é kwɛɛ, foloi ta alugi begele ɣa a zoloo ná-faazeikpasui ma. Kpaku zolooni alugi puugo maazu velesiɛi (12) ma, nii daa ga Adaal.

*Aman Zuifuiti undaavili fai
ɣevele beɛe vai*

⁸ Aman ɣɛɛni masagi Zeɛlesese ma: «Zii ɣila ka ve, ti vazage da-yooi zu ná pe, ti-ɣɛɛwotiiti ti la boni zii ɣili nɔpe nɔnɔ va, ti la da-logiti sosu, kulanuma nɔpe ge la è ve ga è va ti ye ziilei su.

⁹ Ni a neɛna è ve, masagi, devei wo, é zeve ga ti zuwuɣaaleve. Naazu ná kilo waaunsavagɔ (300.000) ve ga walii botigɛ nuiti zea, ti pu da-naavolo makeɛsuve.»

¹⁰ Masagi ná-balaɣaegi ɣulani yeei va, é teve Zuifuiti zili nui Aman vɔ, Gamedata ná-doun zunui, Agage mavofodai.

¹¹ E ɣɛɛni Aman ma: «Make da-walii va, nii é ga zii naa nii è vaazu ma, gè fea è ya, ti zo velel è pɔ la.»

¹² Alu mɔungi ná-folo puugɔ maazu savagɔi (13) ma, ti masagi ná-seve ɣɛ nuiti kpein tolini. Ti seveiti keɛni velel Aman boni la ti ma, ti seveiti teve masagi ná-nu wolaiti ma, ta zou zeve ɣundigiiti, naa bɔ zii ɣilagilagiti ta-lotuɣɔiti ba. Ti sevei naa ɣɛɛni, ti teve zou zevei ɣilagilagiti ma, ta zii ɣilagilagiti, velel ta-zeve ɣɛ veleliti ta ti-laawooiti ti la, ti yeevo pileni ti zu masagi Zeɛlesese laaseigi zu, ti poogi vile ti zu ga masagi ná-balaɣaegi.

¹³ Ti seveiti feeni keelaiti zea, ti li ga tiye masagi ná-zou zeve wolaiti pe su. E woni seveiti su ga ti Zuifuiti pe sugologolo, ti naati paa, ti zuwuɣaaleve,

buzegɛ niinegiti ta nu wɔɔɔiti, doungeiti ta anzanu-iti pɛ kulaba la ba, naa vɔluma ti loo ti-yeagɔligiti su. Nu vaai naa maaneɛni ga ɛ ɔɛ folo ɔila kpe nɔ zu, zooi zu nɔ pɛ, alu puugo maazu velesiɛi (12), nii daa ga Adaal, naa nɔ-folo puugo maazu savagɔi (13) ma.

¹⁴ Deve zɛvɛi naa zu wooi maaneɛni ɛ ɔɛ ga tɔgi, ɛ lɛ ga zou zɛvɛi ɔilagilagiti pɛ su nuɔuseiti, naa ɔa a kɛ ɛsɛ pɛ ge ɔɛvele ɔetɛ naama voloi vaa ma.

¹⁵ Masagi nɔ-devei maavele ma, keelaiti ti liini ga kpizei. Naa vɔluma devei naa zu wooi vazani Suze taa wolai zu. Masagi ta Aman ti zeini, ti da dɔɔi ɔɔle, naama ziegi zu Suze taa wolai zu ɔɛni nɔ wuulee.

4

Maledosɛ kpɔbai vali vai Eseteɛl ma

¹ Maledosɛ naama vai zu ɔwɛɛgai ma nii kɛai, ɛ nɔ-segeiti balivalini ga, ɛ saa wɔɔ wo segei loo ɔɔba, ɛ zuvui vu nɔungi ma. Naa vɔluma ɛ vileni taazuve, ɛ kpeei loo ga gola kidaaviligi maavele ma.

² Seeliai ma masagi nɔ-kooi laave, ɛ loni, mazɔɔɔ tɔgi zeini ga saa wɔɔ wo segei mina ye nu ɔɔba, ɛ va lɛ masagi nɔ-koizuve.

³ Zou zɛvɛ wɔlaiti kpein su, vɛ nɔpɛ masagi nɔ-deve zɛvɛi naa a la zeelina nɔ, ziiɔɔɔ wolai ta kpeei ta gaazuɔilii ɔa ɛ ɔɛni Zuifuiti saama, ti da zugi zo, tanigaa ti da la saa wɔɔ wo segei ta zuvui zu.

⁴ Eseteɛl nɔ-botigɛ anzanu loungeiti ta zunu zɛɛɔagaiti ti liini, ti bo ma, ziiɔulani ba ga gola. E segeiti teveni nii a kɛ Maledosɛ ti loo ɔɔba ga saa

wolo wo segei maavalibogi, kee Maledosé la geni keeni.

⁵ Zunu zedagai niiti masagi ti veeni Eseteel ya, ti da boti ge be, é naa gila tolini, nii daa ga Gatake, é vali ma ga naa li, é Maledosé gaazağa, nii keai la, é bo, ta nii é losu ma, é da nuuma vai ge.

⁶ Gatake gulani, é li Maledosé vo be koi zaamave masagi ná-koizuve ma velelave.

⁷ Maledosé naa kpein sugulani ma nii keai, walii nii balaa Aman minazegeai ga é pu masagi ná-naavolo makesuve, ni ta Zuifuiti paana, é naa liegoi pe bo ma.

⁸ Naa volumna é sevei gila fe zea, nii bogai su ga ti Zuifuiti paa, kalagai Suze taazuve, é vali ma ga é li, é dee ga Eseteel, é niima vaiti pe bo ma. Naa pe poluma, é bo Eseteel ma, naa li, é masagi maaneene, ta é Zuifuiti maavaawo masagi gakala.

⁹ Gatake liini, é Maledosé laawooiti bo Eseteel ma.

¹⁰ Eseteel geni ma, é li é niima woogaavotegi ve Maledosé ya:

¹¹ «Masagi ná-botige nuiti ta ná-zooi zu nuбусeiti pe ti kweni ga to gila ka ná ese pe be. Togi naa é bosu ga nu nape é leezu masagi ná-koi zaamave, masagi la tolini, é geni ga zunu baa anzanu, ma nui ga za, keni zoi nii masagi a ná-zanu tukpoi letena ma, naama nui ga zenvui a ye zea. Noun ge kea ga folo vuusavago (30), masagi la tolistu goba.»

¹² Maledosé Eseteel ná-gooğaavotegi naa menigai ma,

¹³ é wooleveni ga ti ge Eseteel ma: «Mina gisic ga tai é masa pelei wu, da gila kpe ka è-yenvui gulazu niima vai zu kpetai Zuifuiti pe daalagoma.

¹⁴ Ni è la keeni è va kpɔba ɔe niima vai zu, Zuifuiti ta-ɔɔbai ɔa zɔɔɔ ada ɔili, ti ɔizo. Kele da ma, wo undaa ɔa vili, wa è-ɔee ná-peleyeɔei. Toun vɔɔ ɔe ɔa é kwee, ni nii ɔeɔala vai maavele lei, è va masa anza vai maazɔɔ su?»

¹⁵ Eseteel niima woɔgaavotegi leveni Maledosé ma, é ɔe ma:

¹⁶ «Li, è Zuifuiti kpein gaale ba, ti Suze taazuve, wo zugi zo bè folo savago laawu, folo vee kpidi va, wo mina laami, wo mina ɔɔle. Nà balaa ɔa zugi zosu, ɔa nà-botigɔ anzanu loungoiti ɔana nɔ. Naa voluma nà li niina masagi vɔ be, anee balaa togi la naa woni. Ni nà zaazu, ɔe za.»

¹⁷ Maledosé liini, é naa kpein ke, nii Eseteel boni ma.

5

Eseteel masagi ta Aman loli fai feti laamii wosuve

¹ Folo savago zugi begai ma, Eseteel ɔɔɔ maaɔilini ga ná-masa segeiti, é li masagi ná-koi zaamave, é ɔaavote masa pelei ma. Masagi ɔeni zeini ná-masa kpɔkpɔgi ɔa masa pelei wu, gaavotegai pelevave ma.

² E masa anzai Eseteel ɔaai ma loni koi zaamave, é yeezeini naa wu ga nuɔɔɔlai, ná-zanu tukpoi é ɔeni zoni zea, é naa leteni Eseteel ma. Naa maabufani, é yeevɔɔɔfu tukpoi zokpai va.

³ Masagi gaazaɔani, é ɔe ma: «Lee ɔa keai ga de, masa anzai Eseteel? Begele ɔa è pɔ é ɔe è ve? Anee balaa toɔa ɔeezu ga nà-masadaɔi ɔilazuve pe, toɔa ve è ya.»

⁴ Eseteel gooḡaavoteni, é ḡe ma: «Masagi, ni ḡa vaana bu, ná pɔ za wo va wa Aman feti laamii wosuue, nii ḡe kpeteai è ue.»

⁵ Masagi wooleveni ga Aman va fala, ti li Eseteel ná-toligi zu. Masagi ta Aman ti liini feti ḡulazuue, nii Eseteel kevele beteni.

⁶ Ti ḡeai ma ḡɔɔi bɔlezu, masagi ḡeni Eseteel ma: «È bɛḡema vai ḡa ga leeni? Leeni ḡa è pɔ ga é ḡe è ue? Anee balaa toḡa ḡeezu ga ná-masadaí ḡilazuue pe, toḡa ve è ya.»

⁷ Eseteel ḡeni ma: «Kpèḡema vai nii é ná, nii ḡe suvalizu, naa ḡa ga,

⁸ ni ḡe zaala zɔbɔga masagi ḡaazu, ni ḡa pɔ ga è wɔinma vaiti ke, ná pɔ wo va lina wa Aman feti ḡulazuue nii ḡe kpeteai è ue. Naazu ná è woḡaavote niina.»

Aman gului bete vai Maledosé zele fai zu

⁹ Naama voloi Aman ḡaleni ma ga koozune wolai. Kele tevesuue masagi ná-koii laaue, é Maledosé ḡaani ná, naa la wuzegeni be, é la luani ba. Ziḡaawanai leeni Aman ḡɔbu gola Maledosé laalɔḡma.

¹⁰ Kele é bɔḡɔ zuzoni, é li ná-koizu, é bɔlaiti ta anzai Zelese lolini miná.

¹¹ E bɔeni ti vɔ é lo ná-kpetei va, ta ná-doun mɔinmɔingiti, naa uee unfema wolai va masagi feeni be, tosu mɔungi vee vai zu be botiḡe nu wolaiti pe ta kundiḡiti pe saama.

¹² E ḡeni ti ma mɔnɔ: «Nà ḡila nɔ ḡa volu masagi anzai Eseteel toligai ga ḡe vile masagi volu, gi li feti

ḡulazuve nii é kevele betesai za. Lina mənə gi lolige ḡa masagi.

¹³ Kele naa tanope ge la ga kulanuma bè, ni nà de niima Zuifui Maledosé tei kaazu botii zu masa pelei laave.»

¹⁴ Anzai Zelese ta Aman boolaiti pe ti ḡeni ma: «Bo ti gului bete gaagooza ga metele vuufelegə maazu boolugə (25), lina sobu è bo masagi ma ti Maledosé zele ba, naazu da zoo liizu feti ḡulazuve ga koozune, wa masagi.» Naama wooi neeni Aman ve, é boni ga ti gului bete.

6

Maledosé ná-lebiyai

¹ Naama yee bidii, masagi la ḡeni zoosu é va ni. E ḡeni ti va ga sevei nii ná-masa zooi zu vaa wəlmaiti seveai su, ti vaani la, ti kala gaazu.

² Ti ade ta ḡalani, ve zunu zeeḡaga felegoiti Bigitan ta Telese ta-vai zevai ná, niiti ti ḡeni masagi ná-pelelave makəsu, ta ti ḡeni pə ga ti masagi Zelesese va, ta vele Maledosé ta-yaavai voluḡulani la.

³ Masagi gaazaḡagi woni, é ḡe ma: «Tosuve ḡaa unfemai beḡele ḡa é veeni Maledosé ya naazu ga ná-kulanumai?» Ná-botigə nuiti ti goḡaavoteni, ti ḡe ma: «É la ḡeni kulanuma nape soləni.»

⁴ Masagi ti ḡaazaḡani volu, é ḡe ma: «Be ḡa é koizuve?» Tama Aman vaani masagi ná-koi wolai zu ga é bo masagi ma ga ti Maledosé zele gului va, nii é kpeteni naa ve.

⁵ Ná-botigə nuiti ti ḡeni ma: «Aman ḡa é loni koi wolai zu.» Masagi ḡe ti ma: «À bo ma, é le bu.»

⁶ Aman lɛɛni pelei wu, masagi gɛ ma: «Nui nii gè pɔ ga gè bɔɔɔ, kevelei ma ɓegele ɗa nà kɛɛ la?» Aman ɗeni bosu ɗisu ga: «Be ɗili ka masagi pɔ ga é bɔɔɔ, é ɗula nɔun polu?»

⁷ Aman masagi woɗaavoteni, é gɛ ma: «Masagi, ni nui ta ɗa ná, è pɔ è bɔɔɔ,

⁸ bo ti va ga ɗa-masa segei gila, nii è toai ɗɔba ɓalaa ɗila, ti va ga ɗa-zooi gila, nii è zeidai kɔma ɓalaa ɗila, ti masa bɔɔɔgi lɔ sooi unma.

⁹ Ti segei ta sooi ve ɗa-wotigɛ nu wolai gila zea, é segei loo zunui naa ɗɔba, nii è pɔ ga é bɔɔɔ, é naa zeidai ɗɔma, é lo tuɗɔ taa zaamave, é ɗa gɛ ma: «Nui nii masagi pɔ ga é bɔɔɔ, vele ɗa a ɗa kɛɛ la ga ma nu.»

¹⁰ Masagi ɗeni Aman ma: «Liina fala, è segei ta sooi zege, velei è bogai la, è ke ɗana Maledosé ve, Zuifui nii é botii ɗɛɛzu masa pelei wu. Nii kpein è bogai, mina gila kpala da ɗɔba.»

¹¹ Aman liini, é segei ta sooi zege, é Maledosé maagili, é te sooi ɗɔma, é lo naa luɗɔ taa zaamave, é ɗa gɛ ma: «Nui nii masagi pɔ ga é bɔɔɔ, vele ɗa a ɗa kɛɛ la ga ma nui!»

¹² Naa vɔluma Maledosé ɗaleni ma ná-botii ɗɛɛzuve masa pelei laave, Aman ɗale ma ga gaazuvilei ná-kooi zu, é segei veeni ɗaazu unfegi maavele ma.

¹³ Aman naa kpein sugulani anzai Zeeze ma, ta ná-tenebo nuiti. Naati ti ɗeni ma: «Maledoséi nii è tɔzeidai ga é ɗa loo bu kakala, tei tama é ga Zuifui ta, è la mɔ ziaa bu faa nɔpe su, keɛ ɗa yesu loozu bu nɔ niina ɗɔ.»

¹⁴ Ti la vɔɔ ɗeni ɓeni de ga ɓɔe Aman vɔ, eyesu masagi ná-keelaiti ti va Aman laaɗomisu, ti soni ga

gaazuvilei, ti lii la feti gfulazuve nii Eseteel kpeteni.

7

Aman volugula vai Eseteel ve

¹ Masagiti ta Aman ti zeelini masa anzai Eseteel vo be ga ti fetii gula ta tiye.

² Foloi velesi ei naa, ti gaei ma dooi bolezu, masagi gfeni mono Eseteel ma: «È bedema vai ga ga leeni? Leeni ga è po ga é ge è ve? Anee balaa toga geezu ga na-masadai gilazuve pe, toga ve è ya.»

³ Masa anzai Eseteel masagi woo gaavoteni, é ge ma: «Ni gè zaala zolonga masagi gaazu, ta è da-nubogolai makege bè, soma è gi-yenvuiti kizo, ga na-nubuseiti, naa ga gè po, kpèdema vai gana gè geezu è ke bè.

⁴ Mazoloo ga na-nubuseiti gi vodive ga ti gi gdaaleve, ti gi va, ti gi zuwugaaleve. Ni ti gi vodini no ga gi ge ga duaiti, naazu gè la bena faa wo è ma, mazoloo naazu ga-maanogoi la gea ga faa nii nu a masagi bol ma vaa zu.»

⁵ Masagi boeni naazu Eseteel vo, é ge ma: «Be ga é naa gefala gisiei wogai? Mini ga é ná?»

⁶ Eseteel googaavoteni, é ge ma: «Gi-boenogoi ta gi zili nui ga ga Aman nu noi tei.» Dualuagi looni Aman zu gaamano masagi ta Eseteel gaazu.

⁷ Masagi zegeni ga zii gaawanai feti laamii wosuve, é li masa pelei ma goi wolai zu. Aman gaafaani ga masagi bega ga saa vai leve yiimave, é yeni pelei wu, é da masagi anzai Eseteel maaneene ga naa zenvui gizo.

⁸ Masagi zegeai ma kpelei zu, é gale ma feti laamii wo pelei wu, é Aman gaani laani kpokpo

koozagi zu, ve masagi anzai Eseteel zakpa maalega geni de ná. Masagi zeba é bain, é ge ma: «Nu laali nii ga po ga é vu anzai ma gaazu, pelei nii wu baa?»

Naama wooi beni no ga gula masagi la-o, ná-botige nuiti ti vaa, ti Aman gaazuve gili.

⁹ Ti zaama, zoi daa geni ga Gaalebona, naa geni masagi ma: «Masagi, gului ga ve nii Aman kpetai ga Maledosé zele ba, zunui nii kpae wooi geai ga zabui masagi yenvui ye zea, ma gului ga loni Aman ná-pelelavé, koozavé ga metele vuufele maazu lolu (25).» Masagi geni ti ma: «À Aman zele gului naa va.»

¹⁰ Aman zeleni gului naa va, nii é kpeteni Maledosé laalagma. Naa geai ma, masagi ná-zigaawana gaayeini.

8

Devei Zuifuiti ta-vaa zu

¹ Naama voloi no masagi Zuifuiti sili nui Aman yeaglogiti pe feeni anzai Eseteel ve. Ma yeei no masagi Maledosé lolini, é li po be, mazoloo Eseteel deni ga masagi ga ta ga bolodamaiti ta Maledosé.

² Ná-balağaegi nii é kulani Aman ya, é naa veeni Maledosé ya. Eseteel ma ge Maledosé zei Aman glogiti pe unda.

³ Eseteel boeni volu masagi vo, é loo kagwu ga goli, é da maanene ga naa Agage mavofodai Aman ná-faazeikpasu noi gologolo, nii é kai Zuifuiti daalagma.

⁴ Masagi ná-zanu tukpoi leteni Eseteel ma, naa wuzegé,

⁵ É gɛ ma: «Masagi, ni nɛɛvɛ è vɛ, ta ni gè zaala zolɔɔga masagi gɛazu, ni da vaana bu, ta è nɔn nɛɛvɛ vɛ, soma è bo, ti sɛvɛi gɛ, nii a Gamedata ná-doun zunui Agage mavofodai Aman ná-sɛvɛi zu wooi zɛgɛ ma, sɛvɛi nii é kɛɛni ga ti Zuifuiti suwugaaɛvɛ da-yooi zu.

⁶ Nà zoo gale gè da wɛɛ maanɔɔɔi va, é da va nà-nuɔuseiti pɔ? Gè la zooga gè va da wɛɛ ná va, ti va da nɔn ma zii zuwugaaɛvɛ.»

⁷ Masagi Zɛɛɛsɛsɛ gɛni masa anzai Eseteelɛni ta Zuifui Maledosé ma: «Gaamazu fàavɛ bu ga Aman zɛɛ gului va, gè lati, gè kɔligiti pɛ fe è vɛ, Eseteel, mazolɔ é wuzɛgɛni Zuifuiti daalɔɔma.

⁸ Kɛɛ zobo ge la veeni bè ga sɛvɛi nii kɛai dàaseigi zu, poogi vilɛgai su ga nà-balaɔaegi, gè va naa zu wooi zɛgɛ ma. Naa gɛ é ba, wa balaagi à sɛvɛi ta gɛ dàaseigi zu. Nii kpein wo kaazu ga Zuifuiti ta-gulanuma, wo naati bo su, wo poogi vilɛ su ga nà-balaɔaegi.»

⁹ Ti masagi ná-sɛvɛ gɛ nuiti gaalɛni ba naama voloi nɔ, alugi zavasiei daa ga Sivan, naa ma volo vuufelegɔ maazu savagɔi (23) gɛni de. Vɛɛi Maledosé boni la ti ma, ti sɛvɛiti kɛɛni, ti ti levɛ Zuifuiti pɛ ma, ta masagi ná-nu wolaiti ma, ta zou zɛvɛ gundigɛiti, ta zooi ma gaaɔwɛsu ungila puufeɛ maazu lɔfelai (127) ma wotigɛ nu wolaiti pɛ ma, é zo Inde ma é zeeli Etiyopi ma. Sɛvɛi naati ti gɛɛni zii gɛlagilagi laawooi ta ná-sɛvɛ gɛ vɛɛi zu, ma un ge daa ma ga Zuifuiti.

¹⁰ Sɛvɛiti ti gɛɛni masagi lɔɔɔi zu, poogi vilɛ ti zu ga masagi ná-balaɔaegi. Naa vɛɛi, ti veeni keelaiti zɛa, ti lɛ sooiti kɔma, niiti ti yiimazɛgɛni ga tiye

masagi ná-sooiti saama.

¹¹ E woni sevei naa zu ga, masagi zobogi vea Zuifuiti be ná-zooi zu ná pe, ga ti ɖaale ba, ti boɖo maagɔko, nu nɔpe ɖaa zii nɔpe é masagi ná-zooi zu, é laalezu ti wu ga kooɖo zɔla, ti ma nuiti kodaaleve, ti ti vaa, ti zuwugaaleve. Zobogi veeni ti ve ɖalaa ga ti ma nuiti ti-anzaiti ta ti-lointi paa, ti ti-ɖoligiti seɖe ga maaɖaai.

¹² Naa kpein maaneɛni é ge folo ɖila no masagi ná-zooi zu ná pe, alugi puugo maazu velesiɛi (12), nii daa ga Adaal, naa ná-folo puugo maazu savagoi (13) ma.

¹³ Zou zɛvei ɖilagilagi kpein ma laa wolaiti su, sevei naa maaneɛni é ge ga to sevei, su wooi le ga ese pe, naa ɖa a ke Zuifuiti ti gevele ɖete, nii a ke ti tɔnoɪ votokula ti zili nuiti ma, naama voloi nii deai.

¹⁴ Masagi devei woni no feya, keelaiti ti ze masagi ná-sooiti koma ga gaazuvilei, ti da li ga kpize wolai, gaamanɔ sevei naa zu wooi laazeelini Suze taa wolai zu.

¹⁵ Maledosé ɖulani masa pelei wu, maagiliai ga masa seɖei pɔɛai ga ma ɖolegi, ta ma ɖiinii, geze vago zege wolai koba kpɔɔɔɔ, zanu masa boolo golai unma. Zealoɖa lugi ta koozun wooi ɖulani Suze taa wolai zu.

¹⁶ Naama voloi ɖeni Zuifuiti be ga lebiya voloi, undaane voloi, koozun voloi ta fonifaama voloi.

¹⁷ Zou zɛvei ɖilagilagi kpein su, ta taa wolaiti kpein su, ve nɔpe masagi ná-sevei ta ná-devei a la zeeli ná, é ɖeni ga koozunɛi ta undaaneɛi Zuifuiti be, ti da fetiiti ta daami wolaiti kevele ɖete. Zoma zii tanigaa ti da boɖo ge ga Zuifuiti, tozei Zuifuiti baaluabai va, é ti zoni.

9

Zuifuiti wanaɣula vai

¹ Alu puugɔ maazu velesiei (12) daa ga Adaal, naa ma volo puugɔ maazu savagɔi (13), voloi maaneɛni la ga ti masagi ná-seveɛi zu wooi zu vai ɣe, Zuifuiti sili nuiti ki ge ɣeni ba ga ta ziezɔ ti wu, keɛ fai pe ge valiboni, Zuifuiti mu ka ti zieni ti zili nuiti bu.

² Masagi Zelesese ná-zooi zu ná pe, Zuifuiti ti ɣeni ɣaalezu ba taa wolaiti su, veti ti ɣeni zeini ná, ti ɗa vala naama nuiti ba, niiti ti yaavai ɣilini ti ma, ti zuwuɣaaleve vai zu. Nu nɔpe ge la ɣeni zoosu é va lo Zuifuiti tuɣɔ, tɔzei dualuagi lɔni ese pe kɔlɔ su, é vile Zuifuiti ba.

³ E zo botiɣe nu wolaiti ma, é li masagi ná-nu wolaiti pɔ, ta zou zeve ɣundiɣiiti, naa veɛ masagi ná-botiɣe nuiti pe ba, ti lɔni Zuifuiti ta-ɣakei ɣa, mazɔlɔ ti ɣeni wola luazu Maledosé va.

⁴ Gaamazu Maledosé ɣeni ga tosuba nu wola masa peɛi wu, ná-tɔɣɔɣulagi maawooi zeelini zooi kpein su, mazɔlɔ ta ɣeni liizu nɔ ga bɔga zunui tei tɔsuve va.

⁵ Zuifuiti ti zooni ti ti-bɔɛɣɔɣɔiti so veleɛi ti pɔ la, ti ɗa ti zili nuiti paa ga bɔga zɔkpɔi. Naa ɣeni ga nu vaa wolai.

⁶ Suze taa wolai zu ɣila nɔ, zunu undɔɔlugɔ (500) ɣa ti paani miná,

⁷ ɢamedata ná-doun zunui Aman, nii é ɣeni ga Zuifuiti sili nui, ti naa ná-doun zunu puugɔi niiti paani: Palesandata, Dalafon, Asapata,

⁸ Polata, Adalia, Alidata,

⁹ Palemaseta, Alizayi, Alidayi, Vayezata.

10 Ti naati paani, keɛ ti la ɣeni nu ɣoli seɣeni ga maaɓaai.

11 Naama voloi nɔ masagi nui lieɣɔi ɣwɛeni, nii ɛ zaani Suze taa wolai zu.

12 Masagi ɣeni anzai Eseteel ma: «É ɣwɛ ga Suze taa wolai zu ɣila nɔ, Zuifuiti ti nu undɔɔlugɔ (500) vaa, ta Aman ná-doun zunu puugɔiti. Ta ɣɛ nu moinda vaani sei zou ɣoozu laaiti su! Keɛ naa pɛ poluma, leeni ɣa ɛ ga ɛ ɓedema vai? Nà gaagula ba. Begele ɣa ɛ falizu? Nà fe vɛ.»

13 Eseteel ɣeni masagi ma: «Masagi, ni da vaana bu, ɛ ke, nà pɔ ga zobogi ve Zuifuiti bɛ, ti Suze taa wolai zu, ti ke mɔnɔ lina velei ti keai la za, ɛ zoloo tɔ sevei ma, nii sebei ba za. Naa vɔluma va bu, ti Aman ná-doun zunu puugɔiti ma voomaiti sele gului va.»

14 Masagi ɣeni ma: «É ɣɛ ɣana.» Tɔ seve niinei ɣulani, ti kala Suze taazuve, ti Aman ná-doun zunu puugɔiti ma voomaiti seleni gului va.

15 Zuifuiti ti ɣeni Suze, naati ti ɣaalɛeni ba volu poluma voloi alugi Adaal ma volo puugo maazu naanigɔi (14) ma, ti zunu unsavago (300) vaa, keɛ ti la ɣeni nu ɣoli seɣeni ga maaɓaai.

16 Zuifui zoiti ti ɣeni zou ɣoozuve, naati ti ɣaalɛeni ba, ti ɓɔɣɔ maagɔko ti zili nuiti daalɔɣma. Nu waavuulɔfela maazu loolugo (75.000) ɣa ti paani, keɛ ti la naati kɔli seɣeni ga maaɓaai.

17 Niima vai kpein ge ɣɛeni alugi Adaal ma volo puugo maazu savagɔi (13) ma. Ti loogoni nu vaai va ma volo puugo maazu naanigɔi (14) ma, ti fetii ɣulani naama voloi nɔ.

18 Zuifui niiti ti ɣeni Suze, naati ti ɣaalɛeni ba alugi ma volo puugo maazu savagɔi (13) ta maazu

naanigɔi (14) ma, ti looɔo ma volo puugɔ maazu loolugɔi (15) ma. Naama voloi ɔa ti fetii ɔulani ma.

¹⁹ Naa ɔa ɛ kea Zuifui niiti ti zou ɔoozu laaiti su, ta ɔa fetii ɔula la ga koozunɛɛi, ti ɔa vɛɛaniiti teve ɔɔɔo ma ti ɔilagilagi, alugi nii daa ga Adaal naa ma volo puugɔ maazu naanigɔi (14) ma.

Gizeɛu vetii lozei vai

²⁰ Maledosɛ niima vaiti kpein puuni seve ma, ɛ teve Zuifuiti kpein ma, ti ɔeni masagi Zeɛlesese nɔ-zooi zu, buɔama ta ɔoozama.

²¹ E ɔeni ti ma, ti pe ti ɔa fetii ɔula kona-o-kona, alugi daa ga Adaal, naa ma volo puugɔ maazu naanigɔi (14) ta maazu loolugɔi (15) ma.

²² Mazɔɔo naama voloiti su ɔa Zuifuiti ti wanagɔulani la ti zili nuiti ba, naama alugi ma ɔa ta-yiizoolɛi latini la ga koozunɛɛi, ta-maanɔɔoi lati ga undaanɛɛi. Naa ɔa ɛ ba, keni ta la ɔize naama vaiti su, ti fetii ɔula ga koozunɛɛi, ɛɛ ge ɔa faaɔɔɔoi ɔe seinoɔɔoi ve, ta ti ɔa vɛɛaniiti fe bala nuiti be.

²³ Zuifuiti ti yeezeini devei naati bu, Maledosɛ ti veeni, ti va bu ga fetii nii ti kulaai feya, naa ɔe niina ga ti-ɔeɛwotii, kona nɔpe.

²⁴ Mazɔɔo Gamedata nɔ-doun zunui Aman, Agage mavofodai, nii ɛ ɔeni ga Zuifuiti kpein sili nui, deveni ga ɛ Zuifuiti undaavili. Ti kpakui looni, nii a ke ti kui le, nii Zuifuiti suwuɔaa a leve ma.

²⁵ Kele Eseteɛl liai ma, ɛ bo masagi, naa devei woni, ti seve ga faa noo nii Aman ɔea kpeteni Zuifuiti daaloɔoma, naa ye ga, ma Aman, naa voluma ti sele gului va, ta nɔ-doun zunuiti.

26 Naa ɔa é kɛɛni ti naama vɛti voloiti daasei pɛai la ga «Pulime», é zoloo Pɛɛlese gooi naama nii poluve ga «kpakutoomai». Naama vaiti maavele ma niiti Maledosé ti woni sɛvɛi naa zu, ta nii kpein Zuifuiti ti kaani, ta nii é zeini ti ma tiya ɔɔɔɔi,

27 ti tɔgi zeini ɔɔɔɔ ma, nii é la zeɣea ma ti vɛ, ta ti-mavofodaiti bɛ, ta nuiti kpein bɛ niiti ta ɔɔɔɔ ɣɛ ga Zuifui ta. Tɔgi naa zu levei ɣɛni ga ti fetii ɣula gaazazu nɔpɛ ge mina ɣula ba naama volo felegɔiti su ti lɛai, vɛlɛi Maledosé bogai la, kona-o-kona.

28 Uelɛla vɛlɛ yeeɣɛɣalaiti kpein su nuɓusɛiti maanɛɛni ga ti da Pulime vɛtii ɣula kona nɔpɛ, yeeɣɛɣalai ɣilagilagi pɛ su, Zuifuiti ta-vɛɛyɛɣɛi ɣilagilagi kpein bu, ta masagi ná-zou zɛvɛ wolai ɣilagilagi pɛ su, ta taa wolai ɣilagilagi pɛ su. Zui-fuiti ta ti-mavofodaiti ti mina naama vɛtii zeɣe ma, ti mina yeema naama vaiti kpein ma niiti ti ɣɛai.

29 Aɔiyayile ná-doun anzanui Eseteel, nii é ɣɛni ga masagi anzai, naati ta Zuifui Maledosé ti sɛvɛi ɣɛɛni ga ta-zobogi pɛ, ti Pulime vɛti naa maabakpa.

30 Sɛvɛ niinɛi naati ti leveni Zuifuiti kpein ma, niiti ti ɣɛni masagi Zɛɛlesɛsɛ ná-zooi ma you zɛvɛ ungila puufɛle maazu lɔfelaiti (127) kpein su. Naama zɛvɛiti su ziilɛi kpɔɛiti ta undaanɛ ɔɔɛiti ka ti boni Zuifuiti ma.

31 E woni Zuifuiti ma ga ti Pulime vɛtii ɣula ku logai ma, é zoloo devei naati ma, nii Eseteel ta Maledosé ti bogai, devei naa woni Zuifuiti bɛ ta ti-mavofodaiti bɛ, ga ti zugiti so ta ti kpeeiti too.

32 Eseteel ná-devei niiti maavele ɔa Pulime vɛti lɔzeidai la, naa zɛvɛvɛ sɛvɛi zu.

10

Maledosé ná-pilɛ sɔlɔ gaabelagi

¹ Masagi Zɛlesɛse maaɓaa wotii laani kpolodɛi laavɛ nuɓuseiti ma, ti ná-zooi zu, ga zɔɔma nuɓuseiti kevele ti zou ɗoozuɛ.

² Masagi ná-zɛbesu vaiti, ta ná-tɔɗɔɗula faiti, naa vɛɛ veleɪ va masagi Maledosé losuɛ wɔɔlɔni la, naati pɛ sɛvɛvɛ Mɛdɛ ta Pɛlese masagiti ta-ɗɛɛwoti zɛvɛi zu.

³ Gaamazu Zuifui Maledosé ɗa é ɗɛni ga masagi Zɛlesɛse ná-seipolui masa zooi zu ná pɛ. E ɗɛni ga nu wola bɔɔla Zuifuiti bɛ, é nɛɛ ti vɛ, é ɗɛni botii ɗɛɛzu ná-nuɓuseiti ta-undaanɛi, ta ta-yiileigi ma vaa zu.

GALA Daawoo Z_{ευει}
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators and The Bible Society in
Guinea-Conakry

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

Texte copyright © 2023 Traducteurs Pionniers de la Bible et Alliance
Biblique en Guinée.

Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative
Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
4.0 International.

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Jul 2025 from source files
dated 9 Jul 2025

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf